

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΔΑΛΑΤΣΗ

Ζήσε μαζί μου αλλιώς

3η ΧΙΛΙΑΔΑ

ΕΞΗ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΤΙΤΛΟΣ: Ζήσε μαζί μου αλλιώς
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Σταυρούλα Δαλάτση
ΣΕΙΡΑ: Ελληνική λογοτεχνία
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ - ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Ράνια Ζωίδου
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Εκδόσεις Έξη

Πρώτη έκδοση: Δεκέμβριος 2013, 1.000 αντίτυπα
Πρώτη ανατύπωση: Φεβρουάριος 2014, 2.000 αντίτυπα

Copyright © Σταυρούλα Δαλάτση
Copyright © 2013 Εκδόσεις Έξη

ISBN: 978-618-80819-3-2

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν.2121/1993, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται η κατ' οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και γενικώς αναπαραγωγή, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση σε οποιαδήποτε μορφή και εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη.

Εκδόσεις Έξη
Λουίζης Ριανκούρ 13
11523 Αθήνα
Τηλ.: 211 4111078
www.ekdoseiseksi.gr
email: info@ekdoseiseksi.gr

© Σταυρούλα Δαλάτση / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΔΑΛΑΤΣΗ

ΖΗΣΕ ΜΑΖΙ ΜΟΥ ΑΛΛΙΩΣ

Εκδόσεις Έξη

© Σταυρούλα Δαλάτση / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

Σ' εκείνους που ανοίγουν κάθε πρωί τα παραθύρια
προς τους τόπους της αγάπης και της ελευθερίας.
Στον Βασίλη, στη Γεωργία, στη Μιχαέλα.

© Σταυρούλα Δαλάτση / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

«Ο Θεός ιλάσθητί μοι τω αμαρτωλώ και ελέησόν με».* Ο Δημήτρης επαναλάμβανε αδιάκοπα την προσευχή. Σκυμμένος, κουλουριασμένος, «δυο κάτια» που 'λεγε κι η μάνα του. Τέλη Νοέμβρη. Μπροστά το πέλαγο. Στην παραλία κανείς. Ένα ψιλόβροχο. Ήρεμο. Σχεδόν αδιάφορο. Από πάνω το ξωκλήσι της Παναγιάς.

Πάτμος. Τέλη του Νοέμβρη. Ο Δημήτρης και το πέλαγος. Ο Δημήτρης αισθανόταν ύστερα από πολύ καιρό. Συναισθανόταν το μέγεθός του. Τη θέση του στον κόσμο. «Ο Θεός ιλάσθητί μοι τω αμαρτωλώ και ελέησόν με». Τίποτε άλλο. Δεν ήθελε να αρθρώσει καμία άλλη λέξη. Έβρισκε πως όσα πίστευε για τον εαυτό του και τη ζωή κλονίζονταν μέσα του. Χάνονταν οι σταθερές που του δημιουργούσαν την πεποίθηση ότι βαδίζει στέρεα. Ίσως και να ήταν η πρώτη φορά που ένιωθε κάπως μετέωρος, κάπως μόνος.

Έμεινε ώρα εκεί και όταν κάποια στιγμή άρχισε να επανέρχεται, πήρε τον δρόμο για τη Μονή του Ιωάννη του Θεολόγου. Θα τηλεφωνούσε στον Μιχαήλ. Ήταν ο μόνος που ήθελε να συναντήσει. Πληκτρολόγησε τον αριθμό και «είναι ανάγκη να σε δω», είπε ξερά και κοφτά στον φίλο

* «Θεέ μου, σπλαχνίσου με, τον αμαρτωλό και ελέησέ με». Κατά Λουκάν 18: 3-17.

© Σταυρούλα Δαλάτση / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

του. «Βρίσκομαι στην Πάτμο», συνέχισε. Δεν είπε άλλα, πίστευε πως δεν χρειαζόταν. Η σχέση του με τον Μιχαήλ τού επέτρεπε τέτοιου είδους συμπεριφορές.

Ο Μιχαήλ τον ρώτησε τι συμβαίνει και τον ενημέρωσε πως βρισκόταν στο Ναύπλιο για δουλειές. Τον ρώτησε μήπως θα μπορούσαν να συναντηθούν εκεί. Ο Δημήτρης δεν απάντησε. Επανέλαβε την πρόταση με τον ίδιο κοφτό και αδιαπραγμάτευτο αρχικό τρόπο του: «Θα ήθελα να σε δω», είπε, ξεκαθαρίζοντας έτσι πως δεν είχε σκοπό να μετακινηθεί. Έκλεισε το τηλέφωνο και το απενεργοποίησε πριν εισέλθει στη μονή.

27 Νοέμβρη 2012. Στη χώρα μας, το νησί της Πάτμου το λέμε «ιερό», ή αλλιώς «Νησί της Αποκάλυψης», μιας και σύμφωνα με την ορθόδοξη πίστη μας, ο Ιωάννης ο Ευαγγελιστής, σε προχωρημένη ηλικία, εξορίστηκε εκεί το 94 ή 95 μ.Χ. από την Έφεσο, επί βασιλείας του Ρωμαίου αυτοκράτορα Δομητιανού. Σε μια σπηλιά που υπάρχει μέχρι σήμερα και ονομάζεται «Ιερό Σπήλαιο της Αποκάλυψης», συνομίλησε με τον Θεό. Του αποκάλυψε το προφητικό βιβλίο της Αποκάλυψης και ο Ιωάννης το κατέγραψε με τη βοήθεια του μαθητή του Πρόχορου.

Για μένα η Πάτμος είναι ένα νησί λουσμένο από το φως. Το γνώρισα και το επισκέφθηκα πολλές φορές εξαιτίας του φίλου μου Δημήτρη που έλκει την καταγωγή του από εκεί. Η οικογένειά του ήταν μια αρχοντική οικογένεια του νησιού. Το σπίτι τους ήταν ένα φημισμένο αρχοντικό που γνώρισε ημέρες ευμάρειας και ευτυχίας. Ο πατέρας του Δημήτρη έφυγε για σπουδές στην Αθήνα κι επέστρεψε

© Σταυρούλα Δαλάτση / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

στο νησί για να ξεκινήσει την πολλά υποσχόμενη καριέρα του ως δικηγόρος και να ζητήσει σε γάμο την Ευτυχία, την οποία αγαπούσε παράφορα. Μόνο που η Ευτυχία, για κάποιον λόγο που δεν γνωρίζω, προτίμησε να παντρευτεί τον γιατρό του νησιού εκείνα τα χρόνια. Ήταν τόσο μεγάλη η απογοήτευση του νέου που, πριν ξεκινήσει την πολλά υποσχόμενη καριέρα του στο νησί, τα μάζεψε και εγκαταστάθηκε στην Αθήνα. Στην Πάτμο –από τα λεγόμενα του Δημήτρη πάντα– επέστρεψε έπειτα από πολλά χρόνια, παντρεμένος πια με τη μητέρα του Δημήτρη, για μια σύντομη επίσκεψη στους γονείς του τους οποίους προτιμούσε να καλεί και να φιλοξενεί στην Αθήνα.

Ο Δημήτρης έμεινε για πρώτη φορά στο νησί για μεγάλο διάστημα, μετά τον θάνατο του πατέρα του και ενώ κόντευε τα τριάντα. Μέχρι τότε οι επισκέψεις στο νησί ήταν σύντομες και σπάνιες. Εκείνη την πρώτη φορά ο Δημήτρης γνώρισε τον τόπο καταγωγής του, την ιστορία της οικογένειάς του κι έναν άλλον τρόπο να προσεγγίζει τα γεγονότα και τους ανθρώπους. Πιο νησιώτικο, πιο πελαγίσιο. Μου εκμυστηρεύτηκε πως τότε αγάπησε τον τόπο και τον εαυτό του. Για τον Δημήτρη, που τότε ήταν ένας επίδοξος επιστήμονας, η μονή και η βιβλιοθήκη της ήταν επίσης ένας πόλος έλξης. Ήταν και είναι μέχρι σήμερα. Στη βιβλιοθήκη της μονής έβρισκε πάντα πολύτιμο υλικό για τις μελέτες του και στη μονή ενδιαφέροντες ανθρώπους. Από τότε η Πάτμος έγινε σημείο αναφοράς για τον φίλο μου.

Τον Δημήτρη τον γνώρισα στο πλοίο για την Αγκόνα, όταν πριν από είκοσι και πλέον χρόνια και οι δυο ξεκινούσαμε για μεταπτυχιακές σπουδές στην Ιταλία. Μπορεί να

© Σταυρούλα Δαλάτση / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

ήταν οι συνθήκες που μας έκαναν να νιώσουμε οικεία από την πρώτη συνάντηση, μπορεί αυτό που λένε «χημεία», μπορεί τα είκοσι τρία μας χρόνια, δεν ξέρω. Πάντως έκτοτε είμαστε φίλοι.

Κάποιο διάστημα υπήρξαμε και συγγενείς. Διότι ο Δημήτρης και η πρώτη μου ξαδέρφη και στενή συνεργάτιδα, η Σωτηρία, Κερκυραία κι αυτή όπως εγώ, μετά από έναν χρόνο και κάτι ερωτικής σχέσης, ήρθαν εις γάμου κοινωνία, για να χωρίσουν έναν χρόνο αργότερα, ανακατεύοντας τον κόσμο όλο. Το παράξενο είναι πως ενώ οι γύρω θύμωσαν με τον έναν ή τον άλλον, ο Δημήτρης και η Σωτηρία διατηρούν έως σήμερα, δεκατρία χρόνια μετά το διαζύγιό τους, άριστες σχέσεις, γεγονός που παραξενεύει πολλούς. Αυτοί οι πολλοί ισχυρίζονται πως έχουν άριστες σχέσεις διότι ακόμη κανείς τους δεν ξαναπαντρεύτηκε. Τέλος πάντων. Όπως και να 'χει, η σχέση μου μαζί του είναι μακρόχρονη και βαθιά και, όσο μεγαλώνουμε, αναγνωρίζω πόσο πολύτιμη είναι για μένα.

Ο Δημήτρης τώρα βρίσκεται και πάλι στην Πάτμο. Την τελευταία φορά που μιλήσαμε, σχεδόν είκοσι ημέρες πριν που τηλεφώνησε να μου ευχηθεί για τη γιορτή μου, μου είπε πως θα έλειπε για δύο μήνες στην Αμερική, όπου τον είχαν καλέσει να συμμετάσχει σε κάτι προγράμματα γνωστού πανεπιστημίου. Σήμερα με ενημέρωσε πως βρίσκεται στην Πάτμο. Τι άλλαξε; Ποιος ξέρει! Το τηλεφώνημά του με βρήκε στο Ναύπλιο. Συζητούσα για την ανακαίνιση ενός ξενοδοχείου. Παλιό αρχοντικό. Μου άρεσε. Η δουλειά μού φάνηκε ενδιαφέρουσα. Με προβληματίζει βέβαια ο καιρός της κρίσης. Ποιοι είναι αυτοί που μέσα σ' αυτόν τον χαμό θα επενδύσουν σ' ένα ξενοδοχείο στην Ελλάδα; Ο διευθυντής

© Σταυρούλα Δαλάτση / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

μου είπε πως δεν γνωρίζει ούτε αυτός τους νέους ιδιοκτήτες και μου εκμυστηρεύθηκε την αγωνία για το μέλλον του σ' αυτήν την επιχείρηση.

Είχα τη διάθεση ν' ασχοληθώ. Κατά έναν μυστήριο τρόπο, το Ναύπλιο πάντα με «τραβάει». Ζήτησα πληροφορίες για την ιστορία του αρχοντικού. Με ενδιαφέρει η ιστορία του κτιρίου που θα ανακαινιστεί. Αποτελεί σημείο αναφοράς και πηγή έμπνευσης για μένα. Και ενώ ο διευθυντής άρχισε να μου εξιστορεί εν τάχει τα του κτιρίου, τηλεφώνησε ο Δημήτρης.

«Είναι ανάγκη να σε δω», είπε. «Βρίσκομαι στην Πάτμο». Ρώτησα τι του συμβαίνει, πρότεινα μήπως και ερχόταν αυτός στο Ναύπλιο. Δεν πήρα καμία απάντηση. Είπε μόνο: «Θα ήθελα να σε δω».

Η διάθεσή μου άλλαξε. Προτιμούσα να μείνω μόνος. Ξαφνικά έχασα το ενδιαφέρον μου. Βαριόμουν ν' ακούω και άφησα κατά μέρος τον διευθυντή να μιλάει μόνος. Κουνούσα καταφατικά το κεφάλι και σηκώθηκα απότομα. Του εξήγησα πως κάτι έκτακτο με αναγκάζει ν' αποχωρήσω και πως θα μελετούσα προσεκτικά τα στοιχεία που μου εμπιστεύτηκε. Θα επανερχόμουν σύντομα για την οριστική συμφωνία. Ένιωθα σχεδόν ενθουσιασμένος που μου δόθηκε η αφορμή να ξεφύγω από τη δουλειά. Σαν μαθητής που πετάει από τη χαρά του όταν του ανακοινώνουν πως σήμερα δεν θα γίνει μάθημα, αλλά θα πάνε εκδρομή.

Επικοινώνησα με τη Σωτηρία και ακύρωσα όλα μου τα ραντεβού. Ευτυχώς η Σωτηρία –που έχει έναν εκπληκτικό τρόπο να ελίσσεται και να τακτοποιεί όλες μου τις υποθέσεις– βρισκόταν στο γραφείο. Δεν ξέρω τι θα γινόμουν χωρίς την πολύτιμη συνεργασία της. Αν και είναι αυτό που λέμε

© Σταυρούλα Δαλάτση / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

ακριβοθώρητη. «Εξαφανίζεται» για μεγάλα διαστήματα κι ύστερα επανέρχεται. Έχει έναν δικό της ρυθμό στη δουλειά. Ιδιότυπο όσο και αποτελεσματικό. Πρέπει ωστόσο να παραδεχτώ ότι δεν με εκθέτει ποτέ.

Το δύσκολο ήταν να ακυρώσω το ραντεβού με τη Στέλλα η οποία άρχισε να μου κάνει νάζια, να με απειλεί, να λέει και να λέει. Της έκλεισα το τηλέφωνο. Δεν είχα αντοχές για ν' ακούσω τις γκρίνιες της. Οι σκέψεις άρχισαν να στήνουν χορό. Από τη μια η Στέλλα που περισσότερο με κουράζει τον τελευταίο καιρό και από την άλλη το τηλεφώνημα του Δημήτρη που με ευκολία με αποσυντόνισε. Μάλλον ήθελα μια διακοπή από τις έγνοιες της δουλειάς και δεν το είχα αντιληφθεί. Για σκέψου! Να μην μπορείς να συνεννοηθείς με τον εαυτό σου. Πόσο μάλλον με τους υπόλοιπους.

Περιπλανήθηκα άσκοπα στο Ναύπλιο και σκεπτόμουν πολλά ανακατεμένα πράγματα. Δουλειές, τη Στέλλα, τον Δημήτρη, άλλους ανθρώπους, εμένα. Ξαφνικά, δεν είχα διάθεση ούτε να μιλώ, ούτε ν' ακούω. Ανηφόρισα στο κάστρο. Έμεινα εκεί ώρα να κοιτώ στο πουθενά. Τι να συμβαίνει άραγε; Τι ήταν αυτό που τον τάραξε; Θα μάθαινα σύντομα. Στην αρχή πήγα να ανησυχήσω μην τυχόν και ακούσω κάτι φοβερό. Κάτι για το οποίο δεν θα μπορούσα να κάνω τίποτα, πέρα από το να συμπαραστέκομαι παρηγορητικά. Ωστόσο με ανακούφισε η σκέψη ότι ο Δημήτρης το έχει ξανακάνει αυτό, με αφορμές που ο μέσος νους θα θεωρούσε ασήμαντες. Ο χαρακτήρας του είναι έτσι. Λίγο εκρηκτικός, λίγο παρορμητικός, λίγο ακραίος.

Αποφάσισα ν' αφήσω κατά μέρος τις όποιες ενοχλητι-

© Σταυρούλα Δαλάτση / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

κές σκέψεις και να απολαύσω το ταξίδι με τη βεβαιότητα πως όλα θα είναι μια χαρά. Κάτι θα τον είχε αναστατώσει περισσότερο απ' όσο θα έπρεπε. Και πάλι.

Επέτρεψα στη σκέψη μου να ταξιδέψει σε κάτι που μ' ευχαριστεί. Το μυαλό μου πήγε σ' εκείνο το ουρί του παραδείσου που μου έστειλε την προηγούμενη εβδομάδα για συντροφιά στο Κατάρ ο διευθυντής της εταιρείας που συνεργάστηκα.

Ήταν μια όμορφη νύχτα. Τι είχα βρει σ' εκείνη την πεταλουδίτσα της νύχτας που με συντρόφεψε για ένα βράδυ; Το άγγιγμά της. Ναι, το άγγιγμά της είχε κάτι. Ήταν το βράδυ που βεβαιώθηκα ότι η Στέλλα έπρεπε με κάποιον έντεχνο τρόπο να βγει από τη ζωή μου. Δεν αντέχω τις γυναίκες που μυξοκλαίνε κι εκείνες που νομίζουν ότι, επειδή έχουν δυο καντάρια μυαλό και μόρφωση, μπορούν να γίνονται άντρες. Οι γυναίκες που κυκλοφορούν ζαλισμένες, είτε από την επιτηδευμένη τους θηλυκότητα, είτε από την αίσθηση ότι είναι πολύ δυναμικές και επομένως αντράκια, μου προκαλούν αλλεργία. Η Στέλλα είναι ένας συνδυασμός. Τέλος πάντων.

Το πλοίο έφευγε από τον Πειραιά το απόγευμα και, όταν επικεντρώθηκα στην πραγματικότητα, φρόντισα ώστε να είμαι εγκαίρως στο λιμάνι. Ξεκίνησα το ταξίδι για την Πάτμο ήρεμα, όπως ήρεμη ήταν και η νύχτα.

Πάτμος

Το ταξίδι με το πλοίο που έφτασε στην Πάτμο χωρίς καθυστερήσεις, ήταν νωχελικό. Μεσάνυχτα σχεδόν. Καιρός

© Σταυρούλα Δαλάτση / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

μαλακός και υγρός. Απουσία ανέμων. Απόκοσμη ησυχία. Αισθάνομαι να αδειάζω από την κούραση του ταξιδιού και από τα πολλά βαρίδια της καθημερινότητας. Αποβιβάζομαι αργά και πατώ στη στεριά.

Θα επικοινωνήσω με τον Δημήτρη το πρωί. Θα ήθελα να ξυπνήσω αύριο στο ψαροχώρι, στον Γροίκο. Μου αρέσει που είμαι μόνος και προτιμώ να παραμείνω μόνος απόψε. Άδειος. Δεν νομίζω πως άλλη λέξη θα προσδιόριζε την κατάστασή μου. Σκέφτομαι πως από μικρός ένιωθα μέσα στην καρδιά μου να θέλω να μιλάω με τ' άστρα. Τα παρατηρούσα με τις ώρες. Τις νύχτες καθόμουν καρφωμένος στο παράθυρο της σοφίτας κι άμα ήταν καλοκαίρι το κρατούσα ανοιχτό. Τ' άστρα ήταν οι παιδικοί μου φίλοι και οι ήρωές μου. Ήθελα να ψαχουλέψω τον κόσμο τους.

Καθώς μεγάλωνα όμως, νέοι κόσμοι. Νέοι ήρωες. Νέοι φίλοι. Ο χρόνος για να μιλάω με τ' άστρα λιγόστευε, ώσπου στο τέλος εκμηδενίστηκε. Τα μαθηματικά, η φυσική, η μουσική, ο Θανάσης, ο Δημήτρης, η Μαρία, ο Χρήστος και άλλοι έπαιρναν τη θέση τους. Έτσι, τ' άστρα μου πήραν μορφή. Έγιναν ενδιαφέροντα και φίλοι.

Τα μαθηματικά, η γλώσσα που αγάπησα και η φυσική, η επιστήμη που θα μου αποκάλυπτε τα μυστικά του σύμπαντος. Βούτηξα στον κόσμο της όλο όρεξη και ενθουσιασμό. Αλλά η φυσική έπρεπε να περιμένει. Η επιλογή των σπουδών έγινε με γνώμονα το μέλλον που θα μου εξασφάλιζαν οι σπουδές και όχι τις φιλοδοξίες ενός εν δυνάμει επιστήμονα, εξερευνητή του σύμπαντος. Ας είναι! Δεν μου βγήκε σε κακό τελικά.

Δεν ένιωσα ποτέ πως έχω ξεμπερδέψει μαζί τους. Μήτε

© Σταυρούλα Δαλάτση / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

με τα μαθηματικά μήτε με τη φυσική. Ό,τι κι αν κάνω, όπου κι αν κατευθύνομαι, πάντοτε το ένα μου βλέφαρο κρυφοκοιτάει προς τα εκεί. Λαθραία τώρα πια. Μα έχει κι αυτό τη χάρη του.

Θα ήθελα να μιλώ σε μια γλώσσα άμεση. Χωρίς επεξηγήσεις και πολλά πολλά. Αυτό μόνο η ποίηση και τα μαθηματικά το πετυχαίνουν. Μα τη γλώσσα των ποιητών, όπως και αυτή των μαθηματικών, την αντιλαμβάνονται λίγοι. Εξαρχής, λοιπόν, έχω χαμένο το παιχνίδι της επικοινωνίας. Γι' αυτό και είμαι ευχαριστημένος που έγινα αρχιτέκτονας. Συνδιαλέγομαι με τα κτίρια. Νιώθω λίγο σαν μικρός θεός. Σα να τους δίνω ψυχή. Γι' αυτό πιστεύω πως τα κτίρια που σχεδιάζω ξεχωρίζουν. Παγκοσμίως μπορώ να πω. Η τελευταία μου δουλειά στο Κατάρ βραβεύτηκε και προβλήθηκε τόσο, που ξαφνιάστηκα κι εγώ. Η αγάπη γι' αυτό που κάνεις είναι τελικά καταλυτική. Είναι εγγύηση επιτυχίας.

Ο Θανάσης επιμένει πάντα πως έχω άδικο, αλλά ο Θανάσης από τα μικράτα του υπήρξε αυτό που λέμε «αγύριστο κεφάλι» κι έτσι η γνώμη του δεν μετράει και πολύ. Είναι ένας οικονομολόγος που χρόνια τώρα προσπαθεί να μου αποδείξει την αξία αυτής της, ας πούμε, επιστήμης τέλος πάντων. Η γνώμη μου για τους οικονομολόγους και για αυτό που ονομάζουν επιστήμη τους, είναι η χειρότερη.

Ο Θανάσης ωστόσο θεωρείται κορυφαίος οικονομολόγος σήμερα. Με περγαμηνές. Το δυναμικό ξεκίνημά του ως σύμβουλος επιχειρήσεων δεν κράτησε πολύ. Το εγκατέλειψε για να ασχοληθεί με την πολιτική. Ξεκίνησε από δήμαρχος, αφού πρώτα τρύπωσε σαν ποντικός στα βάθη ενός από τα πολιτικά κόμματα, που τα χρόνια της δόξας τους αγαπούσαν,

© Σταυρούλα Δαλάτση / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

ευεργετούσαν και ευχαριστούσαν τα υπάκουα παιδιά τους. Πρώτα διετέλεσε δύο τετραετίες δήμαρχος στον τόπο καταγωγής του, απέκτησε γνωριμίες, εξοικειώθηκε με το σύστημα και τους μηχανισμούς του. Γεύτηκε τα καλά της μικρούλας αυτής εξουσίας που έχει ένα δημαρχόπουλο (κατά το αρχοντόπουλο) και, τυφλωμένος από όλα αυτά, τακτοποίησε και το θέμα των τραπεζικών καταθέσεων με κάτι «ψιλά» που του έδιναν κάτω από το τραπέζι οι κάθε είδους γυρολόγοι. Στη συνέχεια αποφάσισε πως ήρθε η ώρα να ενταχθεί στο σώμα των κοινοβουλευτικών εθνοσωτήρων, ζητώντας την ψήφο των συμπολιτών του με ό,τι αυτό συνεπάγεται και έχοντας ως βάση πάντα το κόμμα που τον στήριζε. Ο Θανάσης έμελλε να γίνει ένας μνημονιακός βουλευτής. Να ψηφίζει μνημόνια, να συνυπογράφει στην υποθήκευση της χώρας.

Ο Θανάσης! Τι μου ήρθε τώρα στη σκέψη!

Το δωμάτιο του ξενοδοχείου έχει θέα στο πέλαγο. Το φεγγάρι άμα περνάει μπροστά από τα σύννεφα φωτίζει απίστευτα γύρω.

Ανοίγω την τηλεόραση από αδιαφορία. Η κατάρρευση του κράτους, το κλίμα της ανασφάλειας σε όλα τα επίπεδα, η απόφαση του euro group, οι αιτίες της κρίσης, το απίστευτο θράσος των πολιτικών που έχουν μούτρα και μιλάνε για το πώς καταντήσαμε έτσι. Ένας, Θεέ μου, έστω ένας, ας παραδεχόταν πως ντρέπεται. Συζητήσεις, ατελείωτες συζητήσεις.

Ειδήμονες, ειδήμονες, ειδήμονες.

Φλυαρία. Οδυνηρή φλυαρία. Ήθελα να ξέρω γιατί όλοι, μα όλοι πιστεύουμε πως έχουμε μόνο δικαιώματα. Σπανίως θα ακούσεις κάποιον να μιλάει για τις υποχρεώσεις του. Σε μια κοινωνική εκδήλωση προχτές, η γυναίκα του Θανάση

© Σταυρούλα Δαλάτση / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

ισχυρίστηκε πως όλοι ανεξαιρέτως οι διατελέσαντες αρχηγοί κομμάτων από τη μεταπολίτευση μέχρι σήμερα θα πρέπει να δικαστούν για εσχάτη προδοσία. Ανέπτυξε την άποψή της με πλείστα όσα επιχειρήματα. Δεν της απάντησε κανείς. Μιλούσε, θαρρείς και ο άντρας της δεν είχε καμία σχέση με την πολιτική σκηνή, θαρρείς και ο άντρας της δεν ήταν ένας από εκείνους που επί σειρά ετών στήριζε κάποιους από αυτούς τους αρχηγούς. Έφυγα. Πόσο να αντέξω την παράνοια.

Προτιμώ τη μουσική. Και τη θέα από το μπαλκόνι. Παίρνω βαθιές ανάσες. Πίνω. Πάλι η μικρή από το Κατάρ κάνει περάσματα. Θα ήθελα να είναι τώρα εδώ.

Στο κινητό τριάντα δύο αναπάντητες κλήσεις. Οι είκοσι τρεις είναι από τη Στέλλα. Είκοσι τρεις αναπάντητες κλήσεις και τέσσερα οργισμένα μηνύματα. Ακόμη άδειος. Νομίζω πως η κύρια αιτία αυτού του συναισθήματος είναι η Στέλλα. Τα μηνύματα μού είναι αδιάφορα. Ανόητη γυναίκα. Κάποτε εκπαιδεύσου στη σιωπή. Θα κερδίσεις έδαφος μέσα μου. Ανόητη! Αν είχες τον τρόπο θα σε ερωτευόμουν για πάντα. Κουράστηκα να ψάχνω. Θα προτιμούσα να άξιζες την αφοσίωσή μου.

Πέφτω στο κρεβάτι. Παρακολουθώ τις καμάρες. Τη δομή του εσωτερικού χώρου. Επαγγελματική διαστροφή. Ονειρεύομαι πως η μικρή από το Κατάρ με αγγίζει…

Το πρωί στην Πάτμο ξημερώνει αλλιώς. «Ιερατικώ τω τρόπω». Το φως αποκαλύπτει και αποκαλύπτεται αλλιώς εδώ πέρα. Απολαμβάνω αυτό το αίσθημα. Του παραδίνομαι και ανασαίνω βαθιά. Απολαμβάνω κάθε υποψία ελευθερίας που

© Σταυρούλα Δαλάτση / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

είμαι ικανός να αισθανθώ. Απολαμβάνω ανάσες ελευθερίας την αυγή! Τι ωραία!

Ξέρω πού θα βρω τον Δημήτρη. Όμως, δεν βιάζομαι διόλου. Έχω διάθεση να γευτώ αργά το πρωινό μου και ύστερα να κάνω αυτό που συνηθίζω όταν βρίσκομαι εδώ. Θα σταθώ πρώτα στο σπήλαιο και έπειτα θα προχωρήσω προς τη μονή. Εκεί μάλλον θα τον συναντήσω. Αν όχι, θα πάω στο σπίτι του.

Ετοιμάζομαι σιγοτραγουδώντας και αφού έχω απολαύσει το πρωινό μου, ανηφορίζω προς τη Χώρα. Στάση πρώτη στο σπήλαιο. Από τον καιρό που ήρθα για πρώτη φορά στο νησί, είναι το πρώτο πράγμα που κάνω το πρώτο πρωινό της διαμονής μου εδώ. Έχω δημιουργήσει έτσι μια προσωπική παράδοση. Βέβαια υπάρχουν φορές που το πέρασμα είναι μηχανικό. Θέλω να πω, πως έρχομαι σαν να ξεβγάζω μια υποχρέωση. Είναι εκείνες οι φορές που περνώ χωρίς να έχω την ικανότητα να βιώσω την παραμικρή συγκίνηση ή χωρίς να κάνω καμία σκέψη. Μπορεί να μπαίνω βιαστικά, έχοντας στον νου μου διάφορα ζητήματα και να φεύγω. Όπως και να 'χει όμως, δεν μου πάει η καρδιά να κοιτάξω αλλού ή να κάνω οτιδήποτε, πριν περάσω από εδώ. Σαν να εκπληρώνω ένα τάμα.

Σήμερα ωστόσο, εισέρχομαι στο σπήλαιο χωρίς πολλές σκέψεις. Ο τρόπος μου, τα συναισθήματα, όλα αλλιώς. Σαν να έρχομαι να «αδειάσω» εδώ όλο το χθεσινό συναίσθημα του «άδειου».

Η εικόνα του Πρώτου Οράματος με καθηλώνει. Θαρρείς και την αντικρίζω πρώτη φορά. Αναδύονται και πάλι τα αρώματα της υποβόσκουσας πίστης μου. Κάνω τον σταυρό μου.

© Σταυρούλα Δαλάτση / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

Προσκυνώ. Δεν τα συνηθίζω αυτά. Ο Άγιος Ιωάννης πεσμένος στα πόδια του Χριστού. «Σαν νεκρός». Ο τόπος της εξορίας, σκέφτομαι, έγινε για τον Ιωάννη τόπος αποκάλυψης. Τόπος που του παρουσιάστηκε ο Χριστός κρατώντας επτά αστέρια και τα δύο κλειδιά του Άδου και του Θανάτου. Κυρίαρχος στη ζωή και στον θάνατο. Περιστοιχισμένος από επτά αγγέλους και από το στόμα Του να βγαίνει η ρομφαία συμβολίζοντας τη δύναμη των λόγων Του.

Καὶ ὅτε εἶδον αὐτόν, ἔπεσα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡς νεκρός, καὶ ἔθηκε τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα ἐπ᾽ ἐμὲ λέγων· μὴ φοβοῦ· ἐγώ εἰμι ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος καὶ ὁ ζῶν, καὶ ἐγενόμην νεκρός.[*]

Ακουμπώ το κεφάλι μου στα πόδια του Ιωάννη. Παρ' όλη την απαίδευτη θρησκευτική μου συνείδηση δεν τολμώ ούτε να προσκυνήσω τα πόδια του Χριστού. Αισθάνομαι ανάξιος γι' αυτό.

Δεν ξέρω πόση ώρα στέκομαι έτσι. Το κεφάλι μου ακουμπισμένο στα πόδια του Ιωάννη. Πλημμυρισμένος από πρωτόγνωρα αισθήματα. Εδώ ακόμη ακούγεται η φωνή του Θεού; Αναλογίζομαι. Έλα Χριστέ και Παναγιά. Αφήνω τις σκέψεις σε δεύτερο πλάνο. Κάτι σαν φόντο. Όταν καταφέρνω να ξεκολλήσω, είμαι απίστευτα αμήχανος μπροστά στο χαμογελαστό γεροντάκι που μου χτυπά φιλικά την πλάτη. «Είναι κι αυτό ένα στάδιο», μου λέει με ύφος ανθρώπου που εκμυστηρεύεται κάτι πολύ σημαντικό. «Ένα στάδιο, ε;» γνέφω απορημένα, αλλά υποκρίνομαι εντέχνως πως τελικά καταλαβαίνω. Δεν καταλαβαίνω τίποτα όμως και όλο αυτό είναι βαρύ για μένα. Έχασα προς στιγμήν τις σταθερές μου. Βγαίνω στον καθαρό αέρα. Χρειάζομαι καθαρό αέρα για να συνέλθω.

* Αποκάλυψις Ιωάννου 1: 17-18.

© Σταυρούλα Δαλάτση / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

Αυθόρμητα «τα βάζω» με τον Δημήτρη.

Ανάθεμά σε, Δημήτρη κι εσύ και τα ξαφνικά καλέσματά σου. Το καλό που σου θέλω να έχεις κάτι σημαντικό να μου πεις. Αλλιώς… αλλιώς τι; ρωτιέμαι. Αλλιώς θα σου τα ψάλω. Άφησα πίσω στο Ναύπλιο εκείνον τον ταλαίπωρο διευθυντή με την απορία. Τώρα θα απολάμβανα τον καφέ μου και θα ξεκινούσα το ταξίδι στον χρόνο μέσα στο παλιό αρχοντικό. Θα ονειρευόμουν τα όνειρα και τις προσδοκίες των πρώτων ιδιοκτητών. Θα τρύπωνα σαν ποντικός στο κελάρι των πιο κρυφών τους πόθων. Θα έστηνα τα δωμάτια και το σκηνικό της ζωής τους. Θα πέρναγα ωραία μαζί τους, μάλλον. Ίσως να είχα ήδη εμπνευστεί και να σχεδίαζα. Τώρα περιπλανιέμαι στα δρομάκια της Χώρας περνώντας κάτω από τις καμάρες που ενώνουν τα αντικριστά σπίτια και νιώθω πως σε λίγο θα βρω εμπόδιο ως άλλος επιδρομέας μπροστά από κάποια πύλη. Ανάθεμά σε, Δημήτρη.

Έρχομαι. Ξέρω πού θα σε βρω. Στη βιβλιοθήκη της μονής. Έχεις το προνόμιο να μελετάς όσα σε ενδιαφέρουν. Οι ανασκαφές της Δήλου και τα ευρήματά σου, σου έχουν δώσει κάθε δικαίωμα να επικαλείσαι τον ρόλο του ερευνητή. Ιστορικό-Αρχαιολογικό. Ήμασταν ένα δυνατό δίδυμο. Εκείνο τον καιρό της νιότης υπήρξαμε αναμφίβολα ένας δυνατός συνδυασμός. Εσύ να μελετάς επισταμένα την αρχιτεκτονική του τότε κι εγώ να εξηγώ τεχνικά σημεία και να ρουφώ ιδέες συλλέγοντας υλικά για δημιουργήματα που θα έφεραν τη σφραγίδα μου. Δεν περάσαμε άσχημα κι ούτε πήγαν χαμένοι οι κόποι μας. Καταξιωθήκαμε ο καθένας στον τομέα του. Εσύ με τις επιστημονικές σου έρευνες, εγώ με τα κτίρια που φέρουν την υπογραφή μου. Θυμάσαι; Δυο

© Σταυρούλα Δαλάτση / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

νεαροί υπότροφοι. Άβγαλτοι πτυχιούχοι. Αριστεύσαντες. Έτοιμοι για μεταπτυχιακές σπουδές με υποτροφία. Από την Πάτρα πήραμε μαζί το πλοίο για Αγκόνα. Ξεκινήσαμε μαζί ένα ταξίδι ζωής που δεν τέλειωσε ακόμη.

Εκείνα τα χρόνια στην Ιταλία υπήρξαν καταλυτικά και για τους δυο, δεν συμφωνείς; Έπειτα, άλλοι δρόμοι για τον καθένα. Εσύ στην Αμερική, εγώ στο Βερολίνο. Κι έπειτα με τις βαλίτσες γεμάτες γνώσεις, πτυχία και υποσχέσεις πίσω. Στα πάτρια εδάφη. Αφοσιωμένοι σε καριέρες, έτοιμοι να εισπράξουμε τους καρπούς των κόπων και των φιλοδοξιών μας. Δημήτρη, Δημήτρη. Τα πενήντα δεν αργούν και τόσο. Σε πέντε-έξι χρονάκια θα διαβούμε το κατώφλι τους.

Διαβαίνω την πύλη του μοναστηριού. Ψάχνω τον πατέρα Ιωάννη. Εκείνος θα μου πει πού ακριβώς βρίσκεται ο Δημήτρης. Με καλωσορίζει εγκάρδια και αυτό με κάνει να νιώθω βολικά. Λέμε δυο κουβέντες. Πριν τον ρωτήσω με ενημερώνει πως ο Δημήτρης μόλις βγήκε από τη βιβλιοθήκη. Είπε πως θα είναι στα εργαστήρια. «Πήγαινε, πήγαινε», με προτρέπει. Μου δίνει την εντύπωση πως περίμενε την επίσκεψή μου.

Τον πατέρα Ιωάννη τον γνωρίζω χρόνους και χρόνους. Από τον Δημήτρη φυσικά. Ένα περίεργο πράγμα. Κάθε φορά που πρόκειται να συναντηθούμε, πιστεύω πως θα καταφέρω να κερδίσω λίγο ακόμη έδαφος. Λίγη ακόμη επαφή. Κάθε, μα κάθε φορά, η αμηχανία μου εμποδίζει οποιαδήποτε εξέλιξη. Δεν ξέρω τι με σταματάει. Μήπως η δική του αδιόρατη μα υπαρκτή άρνηση; Λες τελικά να είναι ο πατέρας Ιωάννης αυτός που με κρατάει σε απόσταση και νομίζω πως εγώ δεν προσπαθώ αρκετά;

© Σταυρούλα Δαλάτση / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

Δεν αντιστέκομαι στην επιθυμία μου να περάσω πρώτα από το σκευοφυλάκιο. Ο Δημήτρης ας με περιμένει για λίγο ακόμα. Άλλωστε δεν είχαμε κανονίσει καμία συνάντηση. Το σκευοφυλάκιο είναι για μένα ένας χώρος μαγευτικός. Το έχω επισκεφθεί πολλές φορές στο παρελθόν. Έχω αυτό το αίσθημα της οικειότητας με την ατμόσφαιρά του. Ένα αίσθημα που η ανάμνησή του και μόνο με ηρεμεί. Εισέρχομαι αφήνοντας έξω οτιδήποτε θα μπορούσε να διαιρέσει την ακεραιότητα των αισθημάτων μου.

Ξέρω τι είναι αυτό που θέλω να δω πρωτίστως: Τον «Χριστό Ελκόμενο». Το έργο αποδίδεται στον Ελ Γκρέκο. Ωστόσο υπάρχουν έντονες αμφισβητήσεις για τον δημιουργό σε ακαδημαϊκούς κύκλους. Δεν υπάρχει πιο αγαπημένο έργο τέχνης για μένα. Και αναλογικά με τον θαυμασμό που του τρέφω, έχω σπάνια την ευκαιρία να το θαυμάσω. Α, και μιας και η γνώμη μου για το έργο αφορά μόνο εμένα και δεν έχει τη δύναμη να επηρεάζει τη γνώμη κανενός, εγώ στην άκρη του μυαλού μου το έχω καταχωρημένο σαν δημιούργημα του Ελ Γκρέκο, επειδή έτσι μου αρέσει. Φροντίζω ωστόσο να είμαι πολύ προσεκτικός όταν μιλώ για το έργο έξω από το περιβάλλον της μονής. Αναλογικά με τον θαυμασμό που του τρέφω, έχω σπάνια την ευκαιρία να το θαυμάσω.

Βγαίνω από το σκευοφυλάκιο βιαστικά. Τι μ' έπιασε σήμερα; Τα ίδια με το σπήλαιο. Έχω δει την εικόνα πολλές φορές στο παρελθόν. Δεν είναι η πρώτη επαφή. Είναι όμως η πρώτη φορά που ένιωσα να αλλοιώνομαι. Που ένιωσα πως είναι καιρός να αλλάξω τακτική.

Αχ, Δημήτρη! Θα μπορούσες να έρθεις εσύ να με βρεις. Ναι. Τώρα που το σκέφτομαι, να ερχόσουν εσύ. Πριν σε

© Σταυρούλα Δαλάτση / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

συναντήσω, θα έχω διαλυθεί. Πριν προλάβεις να μου πεις εσύ για ποιον λόγο με κάλεσες, θα αρχίσω εγώ να σου λέω για τα απίστευτα που ένιωσα αυτό το πρωινό. Δεν έκανα, παρά δύο πράγματα που έχω κάνει στο παρελθόν πολλές φορές. Θα έλεγα πως οι κινήσεις ήταν μηχανικές. Το πρώτο πρωινό στο νησί. Κίνηση πρώτη; Επίσκεψη στο σπήλαιο. Δεν θες επίσκεψη; Να πω προσκύνημα. Καλά λες. Επισκέπτομαι έναν φίλο και τη θεία Ανδριάνα από την Πόλη. Το Σπήλαιο της Αποκάλυψης δεν το επισκέπτεται κανείς. Το προσκυνάει. Έπειτα η επίσκεψη στη μονή. Πρώτη μου δουλειά μόλις εισέλθω στη μονή να επισκεφθώ το σκευοφυλάκιο. Να αντικρίσω την αγαπημένη μου εικόνα. Ύστερα τον Κώδικα.*

Τα αισθήματα όμως έντονα. Και στο σπήλαιο και στην εικόνα. Με δυσκολεύει να βιώνω όλη αυτήν την εσωτερικότητα. Δεν μπορώ να τη διαχειριστώ, καταλαβαίνεις;

Στην Πάτμο έρχομαι, δεν θυμάμαι πια πόσες φορές. Ή για να το διατυπώσω ορθότερα, στην Πάτμο μ' έχεις κουβαλήσει, δεν θυμάμαι πια, πόσες φορές. Τη μια για να κανονίσεις τα κληρονομικά της Πάτμιας θείας αδερφής του πατέρα σου, που απεβίωσε στην Αμερική μεν, σου κληροδότησε το πατρικό των γονιών σας δε, το οποίο είχε παραχωρήσει σε αυτήν ο πατέρας σου ως προικώο για τον γάμο της το 1964. Καλά τα θυμάμαι, έτσι δεν είναι; Έπειτα με κουβαλούσες κάποια καλοκαίρια για να σχεδιάσουμε και να υλοποιήσουμε την ανακαίνιση του σπιτιού. Μετά ήρθε ο καλοκαιρινός έρωτας

* Ο Πορφυρούς Κώδιξ (5ος αι.) είναι το δεύτερο αρχαιότερο σωζόμενο Ευαγγέλιο στον κόσμο.

© Σταυρούλα Δαλάτση / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

με την Ειρήνη που κράτησε δυο χειμώνες και άλλα δυο καλοκαίρια και, επειδή κάποτε βαριόσουν τα πολλά πήγαιν' έλα μόνος σου με αεροπλάνα και βαπόρια, με κουβαλούσες και μένα και μ' έκανες περιηγητή του νησιού κάθε εποχή του χρόνου. Θα σου αναγνωρίσω πως ενάμιση χρόνο τώρα, με άφησες στην ησυχία μου.

Μα την αλήθεια όμως, αυτό το διπλό σοκ είναι πολύ για μένα. Αν ερχόσουν εσύ στο Ναύπλιο θα ήμασταν αλλιώς. Θα σου έλεγα για το Κατάρ. Δεν συναντηθήκαμε απ' όταν επέστρεψα. Έχω να σου πω πολλά. Αλλά όσα έχω να σου πω μοιάζουν ασήμαντα μπρος σ' αυτό το ταρακούνημα. Βγήκα από το σκευοφυλάκιο σαν κυνηγημένος.

Νάτος πάλι μπροστά μου ο πατέρας Ιωάννης. Διακόπτει τις σκέψεις μου. Στο παρελθόν έχουμε κουβεντιάσει για την εικόνα και τα εκθέματα που υπάρχουν στο μέγα σκευοφυλάκιο. Ξέρει καλά πόσο θαυμάζω το έργο από πολλές απόψεις.

«Στο σκευοφυλάκιο ήσουν; Ξέρω, ο Ελ Γκρέκο και ο χειρόγραφος Πορφυρούς Κώδιξ», παρατηρεί.

Του χαμογελώ: «Αυτήν τη φορά ο Ελ Γκρέκο ήταν αρκετός».

«Καλό είναι αυτό, Μιχαήλ, μην ταράζεσαι. Όφειλες κάποτε να αντικρίσεις την εικόνα και όχι να την κοιτάζεις απλώς. Η μέχρι τώρα στάση σου υπήρξε τουλάχιστον ασεβής. Απέναντι στον Θεοτοκόπουλο, εννοώ», μου απάντησε με ύφος καλοπροαίρετο και περιπαιχτικό που μ' έκανε να νιώσω ζεστά και να γελάσω.

«Ας με συγχωρέσει τότε ο Θεοτοκόπουλος. Δεν θα το ξανακάνω», απάντησα κι ένιωσα κάπως να απαλλάσσομαι από το σοκ και το βάρος. Μου υπέδειξε με μία κίνηση αβρό-

© Σταυρούλα Δαλάτση / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

τητας και σεβασμού κατά πού να πάω, λέγοντάς μου πως ο φίλος μου έφυγε από το εργαστήριο και θα με περιμένει στην αρχαία τράπεζα.

© Σταυρούλα Δαλάτση / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΗ, Αθήνα 2013

Ζήσε μαζί μου αλλιώς

Στη ζωή καλό είναι να μην υπολογίζεις. Να σχεδιάζεις μόνο, γραμμές πάνω σε χαρτί. Αρκεί. Τα βήματα της ζωής, απρόβλεπτα καθώς είναι, φέρνουν τους ανθρώπους μπροστά σε μια πόρτα. Το κλειδί γυρίζει δύο φορές. Μια για τα περασμένα, μια για τα μελλούμενα.

Ο Αντρέας με τους φίλους του Μάρκο και Αντώνη ξεκινούν για ένα ταξίδι που, χωρίς να το φαντάζονται, θα τους διδάξει πολλά. Η Σωτηρία πιστεύει πως θα ζήσει μια ζωή στην Κέρκυρα. Ο Δημήτρης και ο Μιχαήλ ανταμώνουν στο νησί της «Αποκάλυψης» και διαπιστώνουν πως αγνοούν γεγονότα που καθόρισαν τη ζωή τους. Οι ζωές όλων διασταυρώνονται. Στην Αφρική, στην Πόλη, στο Άγιο Όρος, αλλά και σε τόπους της καρδιάς. Μπλέκουν περισσότερο μεταξύ τους ή ξεμακραίνουν μέσα στον καιρό. Κάποιοι θα γευτούν τους καρπούς του ενάρετου βίου τους. Κάποιοι θα αναγνωρίσουν πως έβλεπαν τα πράγματα θαμπά και κάποιοι θα προχωρήσουν συλλαβίζοντας τον «ύμνο της αγάπης». Όλοι όμως θα ζήσουν αλλιώς κάνοντας ένα μοναδικό ταξίδι προς την αυτογνωσία.

ΕΛ0004
ISBN 978-618-80819-3-2
9 786188 081932
ΕΞΗ ΕΚΔΟΣΕΙΣ